

Toekomstgericht ondernemen

*Hanzehogeschool
Instituut voor Engineering
9 november 2011*

Dr. Niko Roorda

Bedreigde beroepen en branches

<i>Grotendeels verdwenen</i>	Klompenmakers. Molenaars. Brugwachters. Schaapherders. Schoenlappers. IJsselmeervissers. Ridders.
<i>Bedreigd</i>	Fotochemische bedrijven. Drukkerijen. Desktop publishers. Papierindustrie. Muziekindustrie. Kaartjesverkopers. Kleine kruideniers.
<i>Binnenkort misschien bedreigd</i>	Typisten. Treinmachinisten. Rijlesinstructeurs. Caissières. Vertalers. Veeboeren. Infanteriesoldaten. Gelddrukkers.

Paradigmaverschuiving:

Van *Shareholder Value*

naar *Stakeholder Value*

Waarvoor? **Doordat...** (*oorzaak, verleden*)

Waarom? **Omdat...** (*reden, nu*)

Waarvoor? **Opdat...** (*doel, toekomst*)

Stakeholderanalyse:

Wie zijn de stakeholders?

Nu, en in de toekomst?

Het toekomstig jaar 2000

In 1990 zijn er passagiersvliegtuigen met een snelheid van meer dan 6000 km per uur.

Nog voor het jaar 2000 wonen er mensen in steden onder het zeeoppervlak. Kunstmanen, hangend in de ruimte, verlichten de grote steden.

In 2000 kunnen mensen maanden of zelfs jaren in winterslaap doorbrengen.

Computers wegen aan het eind van de eeuw minder dan anderhalve ton.

Mensen gaan in 2000 met hun privé-helikopter naar hun werk.

In 2000 heeft tweederde van de mensheid een inkomen van \$ 1000 of meer.

In 2000 bestaat er geen armoede meer.

Vanaf 1979 leven er geen vissen meer in de oceanen.

Na 1980 breken enorme voedselrellen uit in de westerse landen. Hongersnood houdt de hele wereld in een ijzige greep. Tussen 1980 en 1989 sterven vier miljard mensen door ondervoeding.

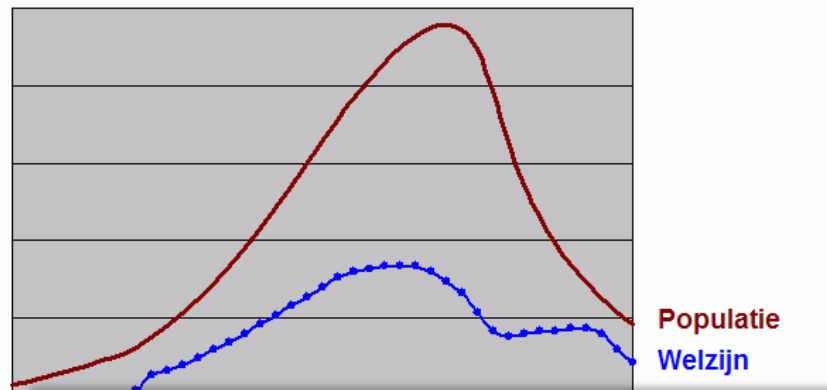
In 1980 is de levensverwachting in de Verenigde Staten gedaald tot 42 jaar. In 1999 leven er in de VS nog maar ruim 22 miljoen mensen.

Vanaf 1975 sterven per jaar 40.000 diersoorten uit, in totaal een miljoen soorten tot het jaar 2000.

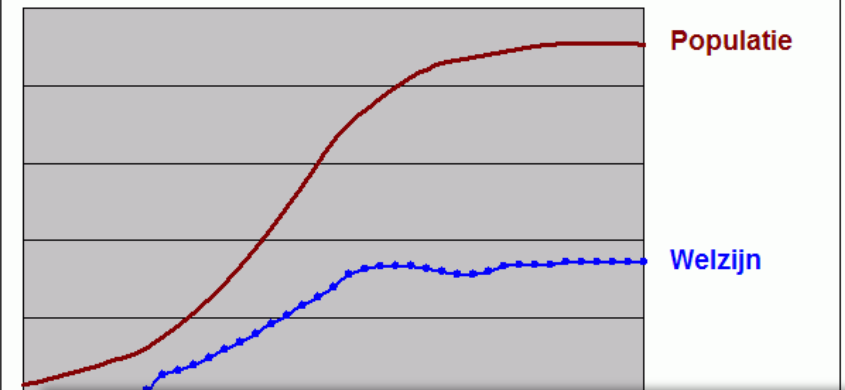
In 1995 is 75 tot 80% van alle diersoorten op aarde uitgestorven.

enar
de g

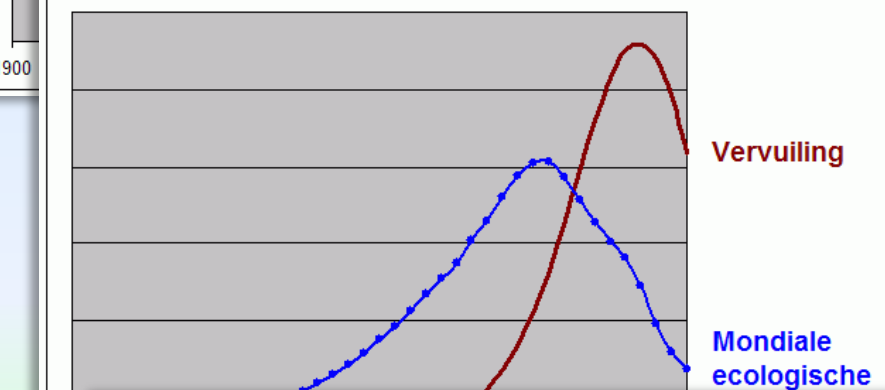
People



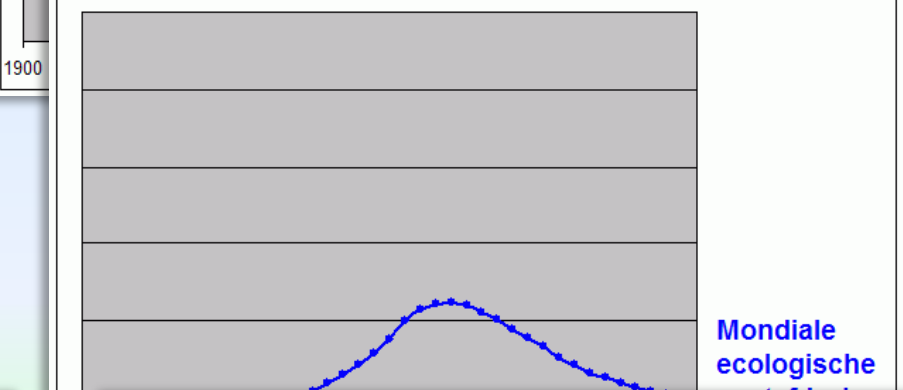
People



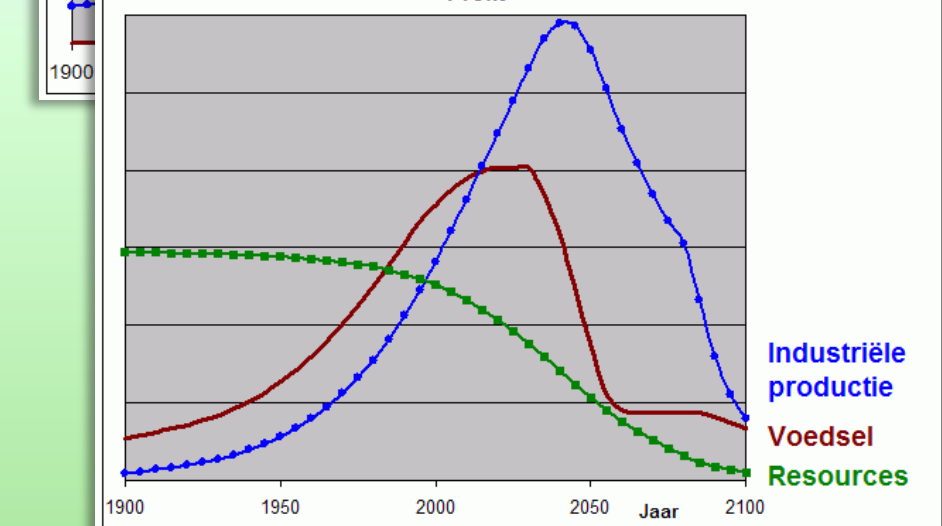
Planet



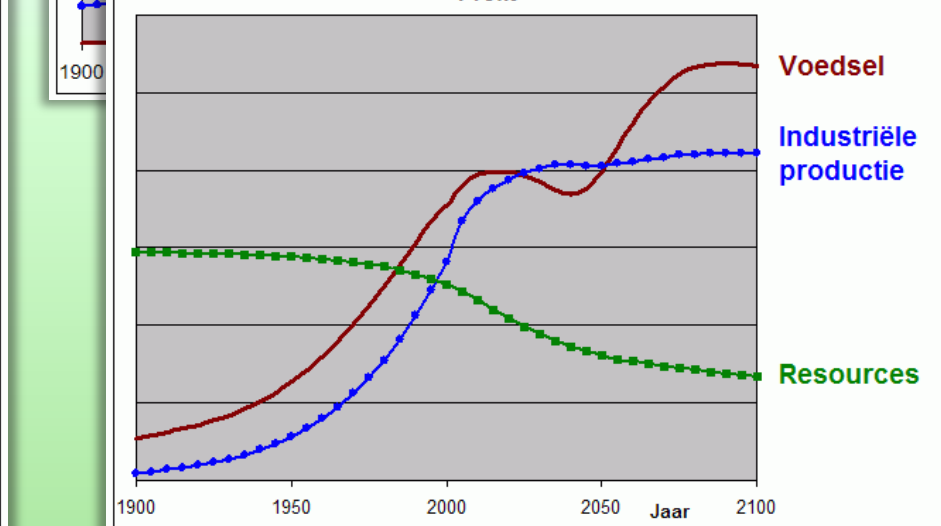
Planet



Profit



Profit



De toekomst van geld...?

1.



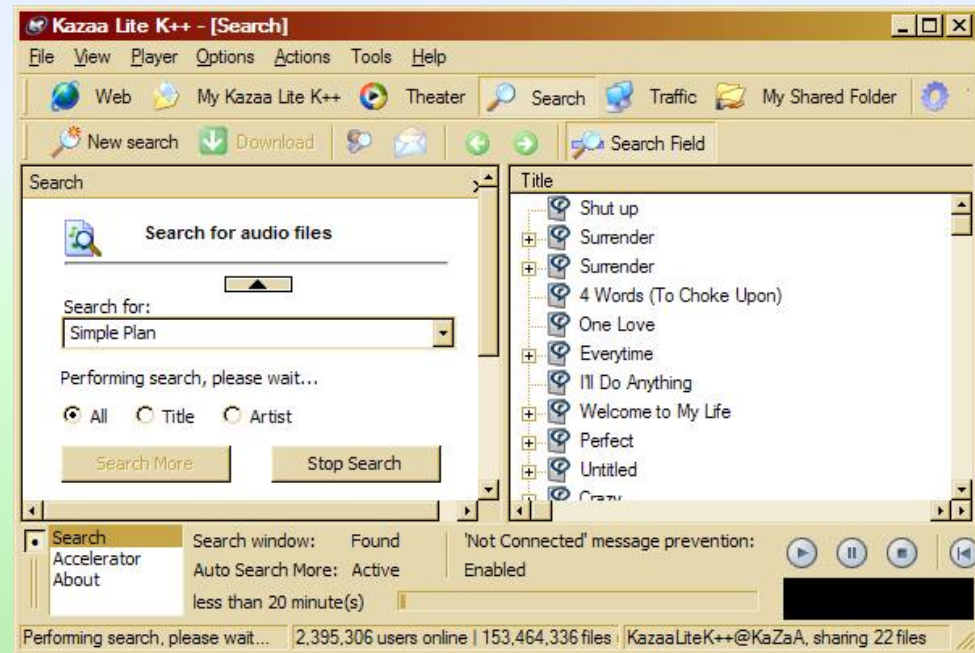
2.



3.



4.

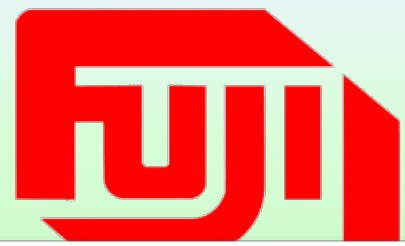


THE DOCUMENT COMPANY

XEROX

1938: Eerste fotokopie. 1961: The Copying Company

Klaar voor de toekomst



Niet klaar voor de toekomst

2004: Kodak
2005: Kral

5.000 werknemers.
failliet.

Is *papier* klaar
voor de
toekomst?



E-reader !

Papier-
Industrie

Drukkerijen

Foto-
Industrie

Copying
Company

De Volkskrant



Alkmaar, winkelgebied Overstad. Kantoren en woonappartementen, samen in één groot gebouw van 60 meter hoogte. Een restaurant op de bovenste verdieping, en een parkeergarage in de kelder. Daar gaat samen heel wat verwarming en verlichting in zitten. Ook de kantoor- en keukenapparatuur neemt een flinke dosis elektrische energie. De totale energierekening van de bewoners en gebruikers? *Nul* euro per jaar. Het lijkt misschien alsof dat onmogelijk is. Hoe kan een gebouw dat intensief gebruikt en bewoond wordt geen energie afnemen? En toch kan dat echt. Dat toonden drie studenten van de Hogeschool Inholland in 2005 aan. Tjeerd Hellinga, Randy Sinnema en Jan Davelaar voerden een afstudeerproject uit en ontwierpen het complete gebouw. Het was een opdracht van de gemeente Alkmaar, die een impuls wilde geven aan het winkelgebied Overstad. De studenten maakten gebruik van de modernste ideeën over energieopwekking en -gebruik. Natuurlijk ontwierpen ze het gebouw zo dat het 's win

?

?

Digitale
Foto's

Document
Company



Herdefinieer (op tijd) de bedrijfsmissie...

Functie-analyse

Oftewel: wat wil de consument eigenlijk?

Stel: je bent koelkastfabrikant. Je klant wil:

- ... een koelkast kopen. → waarom?
- ... een koelkast in haar huis. → waarom?
- ... haar voedsel kunnen koelen. → waarom?
- ... een voedselvoorraad in huis kunnen bewaren. → waarom?
- ... vlot over voedsel naar keuze kunnen beschikken. → waarom?
- ... onbelemmerd kunnen genieten. → waarom?
- ...

VESTIA+D: De zeven competenties voor duurzame ontwikkeling

Competentie T: Toekomstgerichtheid Een duurzame professional denkt en werkt vanuit een toekomstperspectief.	
T1. Denken in verschillende tijdschalen; lenig in- en uitzoomen tussen korte en lange termijn-aanpak	§5.5
T2. Niet-lineaire processen herkennen en benutten	§7.3
T3. Innovatief, creatief, buiten kaders denken	§8.4

Niveaus van competentie:

T: Toekomstgerichtheid

T3. Innovatief, creatief, buiten kaders denken

❖ Je leidt uit de zichtbare functie van een dienst, product of proces de onderliggende behoeften af.

❖ Je voert deze functieanalyse uit in een reeks van lagen of stappen. (8)

❖ Je bedenkt vanuit deze behoefte alternatieven om aan de behoefte te voldoen.

❖ Je bedenkt ook nieuwe oplossingen.

❖ Je bepaalt van de alternatieven de consequenties voor duurzame ontwikkeling.

❖ Je komt tot innovatieve en tegelijk realistische aanbevelingen of besluiten. (9)

❖ Je voert de functieanalyse uit in complexe situaties met tegenstrijdige belangen die moeilijk onderling afweegbaar zijn.

❖ Samen met anderen breng je de aanbevelingen of besluiten in praktijk.

(8) Het betreft hier dikwijls behoeften of verwachtingen waarvan de betrokkene zich zelf niet bewust is.

(9) Bij de afwegingen worden aspecten betrokken zoals: duurzaamheid, financiën, functionele eisen, haalbaarheid, aanvaardbaarheid enz.

Instrumenten voor onderwijsontwikkeling

- Basisboek *Onderwijs; Cursus voor medewerkers*
- Checklist *Kenmerken van Onderwijs voor Duurz. Ontw.*
- VESTIA+D *Beroepscompetenties*
- Boommodel *Prioriteitsbepaling*
- AISHE *Beleidsbepaling*
- Keurmerk *Erkenning, waardering*
- Curriculum Scan *Overzicht, witte plekken*
- Proefschrift *Theoretische onderbouwing*

- Advisering *T.b.v. bestuurders, managers*
- Personal coaching *T.b.v. medewerkers*
- Workshops, trainingen *Idem*
- Feedback *Op projecten en ontwikkelingen*
- Gastcolleges *Studenten en hun docenten (overdracht)*
- Draagvlakonderzoek *Alle stakeholders (binnen en buiten)*
- Assessortraining *T.b.v. AISHE assessments*
- Speciale projecten *In en buiten NL*

Belofte

Ik beloof dat ik bij mijn werk consequent zal nadenken over de gevolgen daarvan voor de samenleving en het milieu, zowel nu als in de toekomst. Ik zal voor en tijdens het nemen van beslissingen gewetensvol afwegingen maken. Ik zal geen werk uitvoeren dat erop gericht is om mensen of de natuur schade te doen. Ik zal mijn opleiding, talenten en ervaring inzetten om bij te dragen aan de totstandkoming van een betere wereld door middel van duurzame ontwikkeling.

Ik accepteer dat ik persoonlijk verantwoordelijk ben voor mijn keuzen en daden, en ik beloof dat ik openlijk verantwoording zal afleggen van mijn werk aan iedereen voor wie dat werk gevolgen heeft. Ik zal mij niet beroepen op het feit dat ik heb gehandeld in opdracht van anderen.

Ik beloof dat ik mij in mijn werk niet alleen zal inzetten voor mijn eigen belangen en mijn carrière, maar ook voor mijn dromen en mijn idealen. Ik zal daarbij de waarden en belangen van anderen respecteren.

Ik besef dat er in de loop van mijn carrière momenten zullen zijn waarop het moeilijk zal zijn om wat ik nu beloof vol te houden. Ook dan zal ik mij aan deze belofte houden.